

L. van Noort

No.4.8

**RENTABILITEIT VAN DE BLOEMENTEELT
TE AALSMEER**

Voorlopige berekening 1967

L 26

4.8
B

Augustus 1968

**Landbouw-Economisch Instituut
Afdeling Tuinbouw**

92163 : 1967

Inhoud

	Blz.
WOORD VOORAF	5
HOOFDSTUK I OPZET EN METHODE VAN HET ONDERZOEK	7
§ 1. De steekproef	7
§ 2. De periode waarop het onderzoek betrekking heeft	7
§ 3. De groepering van de bedrijven	7
HOOFDSTUK II SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK	9
§ 1. De bedrijfsresultaten	9
§ 2. De spreiding van de rentabiliteit	10
§ 3. De stabiliteit van de bedrijfsresultaten bij gespecialiseerde rozenbedrijven (periode 1963 t/m 1967)	11
§ 4. De spreiding van het ondernemers- inkomen	12
§ 5. Resultaten over 1967 in vergelijking met 1965 en 1966	13
BIJLAGEN	
1. Grondgebruik en arbeidsbezetting	16
2. Bedrijfsresultaten	17
3. Spreiding van het netto-overschot per f.100,- kosten	18-19
4. Inkomen uit het bedrijf	20
5. Procentuele samenstelling van het rozenareaal van de deelnemende bedrijven in 1967 naar ras en jaar van aanplant	21
6. Algemene toelichting	22

Woord vooraf

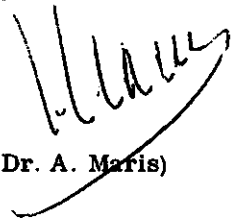
In het kader van de algemene opdracht van het Ministerie van Landbouw en Visserij en het bedrijfsleven jaarlijks de bedrijfseconomische resultaten van de tuinbouw te onderzoeken, wordt in dit verslag een voorlopig overzicht gegeven van bedrijfsuitkomsten van de Aalsmeerse bloementeel over het teeltjaar 1967.

De cijfers berusten op een begroting, in het bijzonder waar het de (betaalde) kosten betreft. Deze begroting is gemaakt met behulp van een enquête op de deelnemende bedrijven, waarbij o.m. gebruik is gemaakt van de fiscale jaarrekeningen over 1966 of van bescheiden die de basis vormen voor de vaststelling van de fiscale jaarrekening over 1967. De opbrengsten werden verkregen uit de opgaven van de veilingen en uit informatie van de bedrijven.

De definitieve resultaten zullen in 1969, te zamen met die van andere tuinbouwcentra, in één verslag worden gedocumenteerd.

Het onderzoek is verricht door L. van Noort onder leiding van A. Holkamp.

DE DIRECTEUR,

(Dr. A. Maris)

's-Gravenhage, augustus 1968

HOOFDSTUK I

Opzet en methode van het onderzoek

§ 1. De steekproef

Het onderzoek is gebaseerd op cijfers van in totaal 75 bedrijven. Het gebied van onderzoek omvat de volgende gemeenten: Aalsmeer, Haarlemmermeer, Uithoorn en Amstelveen. De steekproef die met ingang van 1963 is vernieuwd, omvat de groep kwekersbedrijven die aan ten minste één man een voldoende arbeidstaak opleveren en niet met andere takken van bedrijf zijn gemengd.

Als basis voor de keuze van de bedrijven hebben gegevens van de Landbouwtelling 1963 gediend. Volgens deze telling bedroeg het aantal bedrijven met bloemisterij onder glas in bovengenoemde gemeenten 1075. Na aftrek van bedrijven die, op grond van deze gegevens, onvoldoende emplooi aan één man gedurende een vol jaar bleken te verschaffen en van bedrijven met handel e.d. resteerden 754 bedrijven, waaruit de steekproef is samengesteld.

Circa 85% van de te onderzoeken bedrijven is in opzet met 10% in de steekproef opgenomen. Om het relatief kleine aantal (99) potplantenbedrijven in de steekproef te vertegenwoordigen kon voor een betrouwbare informatie niet met 10% worden volstaan, te meer daar deze bedrijven sterk uiteenlopen wat bedrijfsgrootte betreft. Om deze reden zijn de grote potplantenbedrijven zeer sterk, nl. met 50%, en de kleinere potplantenbedrijven met 20% in de steekproef vertegenwoordigd.

Een uitvoerige weergave van de structuur van de tuinbouw in dit gebied en van de steekproef die daaruit met behulp van deze gegevens is samengesteld, is in een afzonderlijke publikatie opgenomen. Deze is voor belangstellenden op aanvraag gratis verkrijgbaar.

*aan te goel
Verl. 97*

§ 2. De periode waarop het onderzoek betrekking heeft

De resultaten zijn berekend door de ontvangsten over 1967 te verminderen met de in 1967 gemaakte kosten. Met overlopende posten is slechts rekening gehouden, indien verwaarlozing daarvan zou leiden tot een duidelijke vertekening van het bedrijfsresultaat.

§ 3. De groepering van de bedrijven

Bij de groepering van de bedrijven is uitgegaan van de arbeidsbehoefte die aan een gewas of een combinatie van gewassen kan worden toegerekend. Op deze wijze werd per bedrijfstype het volgende aantal bedrijven

aangetroffen:

	Bedrijven
> 65% van de totale arbeidsbehoefte t.b.v. rozencultuur	36
> 65% van de totale arbeidsbehoefte t.b.v. anjercultuur	7
> 75% van de totale arbeidsbehoefte t.b.v. rozen- en anjercultuur	2
> 65% van de totale arbeidsbehoefte t.b.v. potplantencultuur	21
Overige bedrijven	<u>9</u>
Totaal	75

In dit verslag werden de volgende groepen van bedrijven opgenomen:

	Bedrijven
a. Bedrijven met hoofdzakelijk rozen en/of anjers	45
b. (waarvan bedrijven met hoofdzakelijk rozen 36 bedrijven)	
c. Bedrijven met hoofdzakelijk potplanten	21
d. Overige bedrijven	<u>9</u>
e. Alle bedrijven te zamen	75

HOOFDSTUK II

Samenvatting van de resultaten van het onderzoek

§ 1. De bedrijfsresultaten

In bijlage 1 van dit verslag zijn gedetailleerde gegevens opgenomen betreffende grondgebruik en arbeidsbezetting. Bijlage 2 geeft een specificatie van kosten, opbrengsten en netto-overschot en bevat kengetallen waarin de rentabiliteit en het inkomen tot uitdrukking zijn gebracht.

De gegevens van de bijlagen 1 en 2 zijn in tabel 1 samengevat.

Tabel 1. Samenvatting van de voorlopige berekende resultaten over 1967 (gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrij- ven	Rozen en/of to- taal	an- ders waarvan rozen	Pot- plan- ten	Overi- ge be- drij- ven
Aantal bedrijven	75	45	36	21	9
Aantal bedrijven in procenten	100	73	58	13	14
Omzet in procenten	100	72	65	16	12
Bloementeel onder glas (are)	34	37	41	22	30
Arbeidsbezetting in manjaren	3,33	3,05	3,23	4,87	3,39
Gefvesteerd vermogen per 1 januari 1967	181000	187000	204000	154000	176000
Idem per manjaar arbeids- bezetting	54000	61000	63000	32000	52000
Opbrengsten	98400	97600	110700	124000	80400
Kosten	87000	84600	92300	110700	78900
Netto-overschot	11400	13000	18400	13300	1500
<u>Netto-overschot:</u>					
per f.100,- kosten (gewogen)	13	15	20	12	2
per f.100,- kosten (ongewogen)	7	9	15	10	11
per f.100,- gefvesteerd vermogen	6	7	9	9	1
per manjaar arbeidsbezetting	3400	4300	5700	2700	500
<u>Inkomen</u>					
Arbeidsinkomen per manjaar	13400	14300	15900	12600	10600
Arbeidsink. v/d ondernemer 1)	18600	20400	22900	18300	12400
Ondernemersinkomen 1)	22700	24700	27500	21800	16100

1) Per ondernemer.

In tabel 2 zijn voor de groep gespecialiseerde rozenbedrijven de bedrijfsresultaten per m² glasoppervlakte opgenomen. De geringe oppervlakte open grond is voor deze bedrijven - op basis van de arbeidsbehoefte - tot "grond onder glas" herleid. Het netto-overschot werd becijferd op f.4,30 per m² glasoppervlakte. Deze 36 rozenbedrijven vertegenwoordigen 65% van de totale omzet van alle deelnemende bedrijven.

Tabel 2. Bedrijfsresultaten van rozenbedrijven over 1967 per m² glasoppervlakte

	In gld. per m ²	In pro- centen
Kosten		
Afschrijvingen	2,80	13,1
Rente	2,90	13,6
Arbeidskosten	7,60	35,5
Brandstoffen	3,40	15,9
Overige materialen en diensten van derden	4,70	21,9
Totale kosten	<u>21,40</u>	<u>100,0</u>
Opbrengsten		
Bruto-opbrengst bloemen	26,40	102,7
Af: inhoudingen veilingen	1,00	3,9
Netto-opbrengst bloemen	<u>25,40</u>	<u>98,8</u>
Overige opbrengsten	0,20	0,8
Aanwas plantopstand	0,10	0,4
Totale opbrengsten	<u>25,70</u>	<u>100,0</u>
Netto-overschot	<u>4,30</u>	

§ 2. De spreiding van de rentabiliteit

In bijlage 3 is de spreiding van de rentabiliteit per bedrijf - voorgesteld door het netto-overschot per f.100,- kosten - grafisch weergegeven. Omdat de potplantenbedrijven met hogere percentages in de steekproef zijn vertegenwoordigd dan de andere groepen bedrijven, zijn de vakjes, elk een bedrijf voorstellend, voor de potplantenbedrijven naar verhouding kleiner genomen.

In tabel 3 is de spreiding van de gemiddelde rentabiliteit voor de belangrijkste groepen van bedrijven samengevat. Voor 58% van de bedrijven werd een positief resultaat berekend. Deze winstgevende bedrijven vertegenwoordigen 77% van de totale opbrengsten van alle bedrijven die in het onderzoek zijn opgenomen.

Ter voorkoming van misverstand dient hierbij te worden opgemerkt, dat onder winstgevende bedrijven zijn verstaan bedrijven waarvan de op-

brengsten hoger zijn dan de kosten (het verschil is het netto-overschot). In de kosten zijn vergoedingen begrepen voor de handenarbeid van de ondernemer en de gezinsleden, alsmede een rentevergoeding van 6% over het per 1 januari 1967 geïnvesteerde vermogen.

Tabel 3. Spreiding van het netto-overschot per f.100,- kosten (aantal bedrijven per rentabiliteitsklasse in procenten)

	Alle bedrij- ven	Rozen en/of anjers totaal	waarvan rozen	Pot- plan- ten	Overi- ge be- drijven
Aantal bedrijven	75	45	36	21	9
Rentabiliteitsklasse	%	%	%	%	%
Negatief					
> 20	19	18	11	7	33
20 - 0	23	16	11	39	45
Totaal verliesgevend	42	34	22	46	78
Positief					
0 - 20	28	31	33	27	11
20 - 40	22	27	33	14	11
40 > 40	8	8	12	13	-
Totaal winstgevend	58	66	78	54	22
	100	100	100	100	100

§ 3. De stabiliteit van de bedrijfsresultaten bij gespecialiseerde rozenbedrijven (periode 1963 t/m 1967)

In verband met de vraag of de bedrijfsuitkomsten welke per bedrijf werden verkregen van jaar op jaar een stabiel dan wel een wisselend beeld vertonen, zijn de bedrijven van de belangrijkste bedrijfstypegroep, nl. de gespecialiseerde rozenbedrijven, in dit opzicht naar stabiliteitsklasse onderscheiden. Hiertoe is over de periode 1963 t/m 1967 nagegaan hoeveel jaren de rentabiliteit van elk van de bedrijven respectievelijk hoger of lager was dan de gemiddelde rentabiliteit van alle bedrijven in de desbetreffende jaren.

Uit tabel 4 blijkt dat veel bedrijven t.o.v. het jaargemiddelde een relatief stabiele rentabiliteitspositie innemen. De "zeer winstgevendende bedrijven" en de "matig winstgevendende bedrijven" (respectievelijk vier of vijf jaar hoger en lager dan het jaarlijkse gemiddelde) maken voor deze rozenbedrijven 73% van het aantal bedrijven uit. Het aantal bedrijven in de klasse "twee of drie jaar hoger" bedraagt 27% van het aantal bedrijven.

Tabel 4. Stabiliteit van de rentabiliteit bij gespecialiseerde rozenbedrijven (periode 1963 t/m 1967)

Stabiliteitsklasse	Aantal bedrijven	Aantal bedrijven in procenten	Netto-overschot per f.100,- kosten 2) (gem. van 1963 t/m 1967)
Gedurende 4 of 5 jaar hogere rentabiliteit 1)	11	42	45
Gedurende 2 of 3 jaar hogere rentabiliteit 1)	7	27	26
Gedurende 4 of 5 jaar lagere rentabiliteit 1)	8	31	12
Totaal	26	100	29

1) T.a.v. de gemiddelde rentabiliteit in het desbetreffende jaar.

2) Ongewogen gemiddelde.

§ 4. De spreiding van het ondernemersinkomen

Voor de samenstelling van het inkomen dat gemiddeld per ondernemer uit het bedrijf werd verkregen, raadplege men bijlage 4. De spreiding van het ondernemersinkomen is in tabel 5 tot uitdrukking gebracht.

Uit de tabel blijkt dat 38% van de ondernemers een inkomen had van minder dan f.15.000,- en dat 36% van de ondernemers een inkomen genoot van meer dan f.25.000,-. Uitgaande van f.10.000,- per ondernemer als noodzakelijk minimum voor privé-uitgaven heeft 31% van de ondernemers aan het verkregen ondernemersinkomen niet voldoende gehad om deze privé-uitgaven hieruit te kunnen voldoen.

Tabel 5. Spreiding van het ondernemersinkomen (aantal ondernemers per inkomensklasse in procenten)

	Alle bedrijven	Rozen totaal	en/of anjers waarvan rozen	Potplanten	Overige bedrijven
Aantal bedrijven	75	45	36	21	9
Aantal ondernemers	131	66	57	47	18
Inkomensklasse	%	%	%	%	%
Negatief	2	3	2	-	-
f. 0 < f. 5.000,-	10	9	3	13	11
f. 5.000,- - < f. 10.000,-	19	10	10	20	44
f. 10.000,- - < f. 15.000,-	7	5	4	22	6
f. 15.000,- - < f. 25.000,-	26	29	30	18	22
f. 25.000,- - < f. 40.000,-	18	24	28	14	-
f. 40.000,- - > f. 40.000,-	18	20	23	13	17
	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

§ 5. Resultaten over 1967 in vergelijking met 1965 en 1966

In tabel 6 zijn de resultaten van het gemiddelde bedrijf in Aalsmeer over 1967 met die van 1966 vergeleken.

Bij een vergelijking van de bedrijven die zowel over 1966 als 1967 aan het onderzoek hebben deelgenomen, blijkt dat de kosten van de bloemkwekerijbedrijven gemiddeld met circa 5,5% zijn gestegen. Hiervan moet 3,5% worden toegeschreven aan de loonstijging die begin 1967 plaatshad. (De arbeidsbezetting was in 1967 vrijwel gelijk aan die van 1966). De resterende 2% is enerzijds een gevolg van hogere kosten van afschrijvingen, materialen en diensten van derden (3%), anderzijds zijn de rentekosten (met 1% van de kosten) gedaald. De daling van de rentekosten is mede een gevolg van het feit, dat er een herziening heeft plaatsgehad t.a.v. de vaststelling van het vermogen dat benodigd is voor de financiering van het lopende productieproces.

De geldelijke opbrengsten namen af met 1%. De rentabiliteit daalde met f.7,- per f.100,- kosten (1967 t.o.v. 1966) als gevolg van hogere kosten en lagere opbrengsten.

In tabel 7 zijn de resultaten over 1967 voor de belangrijkste groepen van bedrijven vergeleken met die van de twee voorafgaande jaren. (Zie "aantallen bedrijven, niet geheel vergelijkbaar").

Tenslotte is in bijlage 5 de procentuele samenstelling van het rozenareaal van de deelnemende bedrijven in 1967 naar ras en jaar van opplant opgenomen.

Tabel 6. Resultaten over 1967 in vergelijking met 1966 van 75 vergelijkbare bedrijven (voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

	1966	1967
Aantal bedrijven	75	75
Oppervlakte rozen (are)	24,4	27,0
Oppervlakte anjers (are)	4,2	3,1
Oppervlakte potplanten (are)	2,5	2,6
Arbeidsbezetting (manjaren)	3,32	3,33
Kosten		
Afschrijvingen	10000	10500
Rente	11700	10800
Arbeidskosten	30500	33400
Brandstoffen	11100	12000
Overige materialen en diensten van derden	19400	20300
Totale kosten	82700	87000
Opbrengsten		
Verkopen, overige opbrengsten en aanwas plantopstand	99400	98400
Netto-overschot	16700	11400
Netto-overschot:		
per f.100,- kosten	20	13
per f.100,- geïnvesteerd vermogen	9	6
per manjaar arbeidsbezetting	5000	3400
Arbeidsinkomen per manjaar	14200	13400
Arbeidsinkomen van de ondernemer 1)	21300	18600
Ondernemersinkomen 1)	26500	22700

1) Per ondernemer.

Tabel 7

Resultaten over 1967 in vergelijking met 1965 en 1966 (gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrijven		W.v. overwegend 1) rozenbedrijven		W.v. overwegend 1) potplantenbedrijven	
	1965	1966	1965	1966	1965	1966
Aantal bedrijven	81	76	75	34	23	21
Bloementeel onderglas (are)	29	33	34	40	17	18
waarvan rozen (are)	(20)	(24)	(27)	(38)	(1)	(3)
waarvan potplanten (are)	(2)	(2)	(3)	(-)	(15)	(19)
Arbeidsbezetting (manjaren)	3,14	3,31	3,33	3,23	4,08	4,87
Gehvesteerd vermogen per 1 januari	181000	195000	181000	214000	144000	154000
Gehvesteerd vermogen per manjaar	58000	59000	54000	69000	35000	32000
Opbrengsten	87000	98700	98400	103500	85700	99900
Kosten	71000	82200	87000	78200	78000	91100
Netto-overschot	16000	16500	11400	25300	7700	8800
Netto overschot per f. 100,- kosten	22	20	13	32	29	20
per f. 100,- gehvesteerd vermogen	9	8	6	12	11	9
per manjaar	5100	5000	3400	8100	7900	5700
Inkomsten					1900	2000
Arbeidsinkomen per manjaar	13400	14200	13400	16700	10000	10700
Arbeidsinkomen van de ondernemer 2)	19200	21100	18600	25100	13300	14900
Ondernemersinkomen 2)	22900	26300	22700	29400	18500	18800

1) > 65% van de totale arbeidsbehoefte

2) Per ondernemer

BIJLAGE 1

Grondgebruik en arbeidsbezetting over 1967 (voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

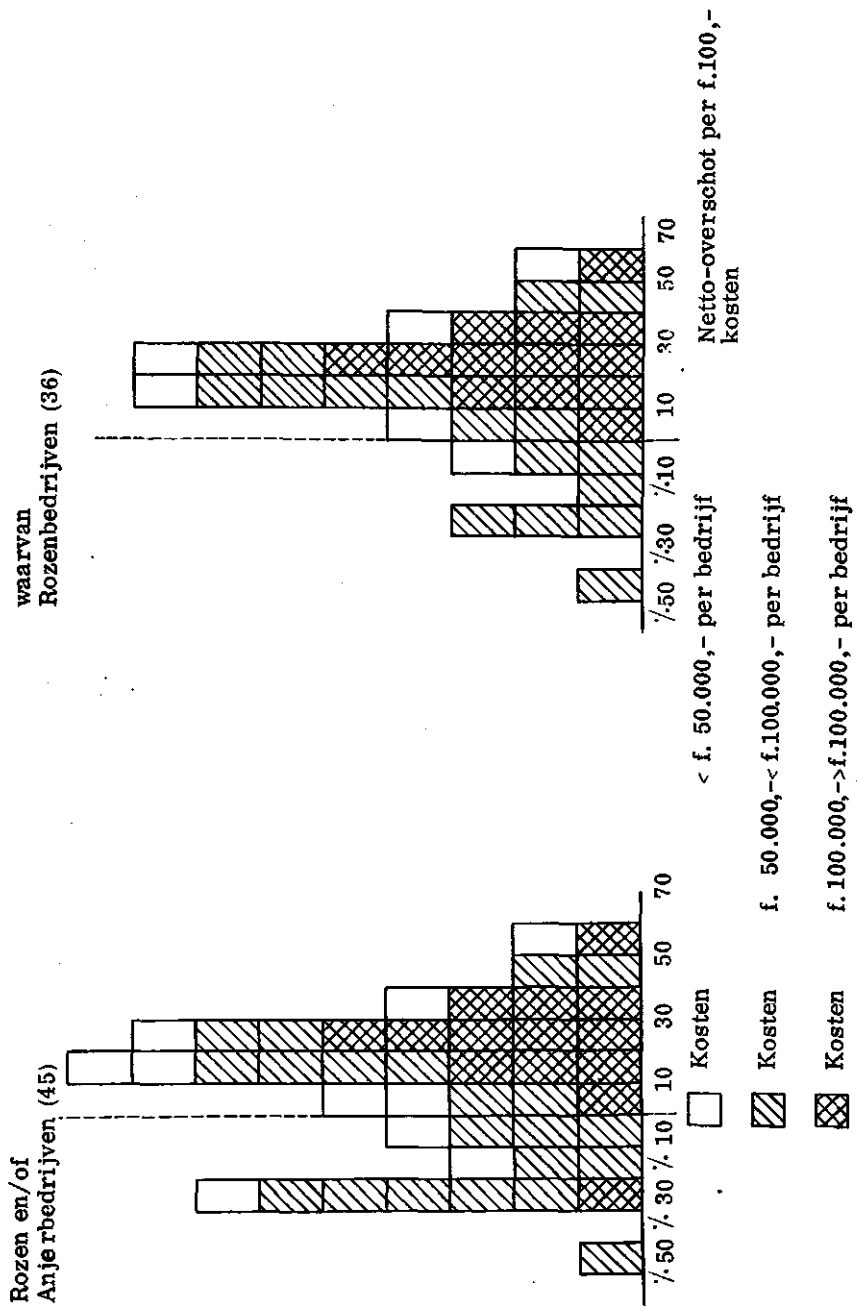
	Totaal		Rozen en/of Anjers		Pot-planten	Overige bedrijven
	Aalsmeer e.o.	in procenten	totaal	waarvan rozen		
Aantal bedrijven	75	45	36	21	9	
Aantal bedrijven in procenten	100	73	58	13	14	
Rozen: 1- jarig	4,4	5,2	6,4	-	4,1	
meerjarig	22,6	28,3	34,3	2,7	11,4	
Anjers: 1- jarig	1,3	1,4	-	-	2,0	
meerjarig	1,8	1,9	-	-	3,3	
Seringen: kas	0,1	-	-	0,1	0,3	
akkor (en overige trekheesters)	10,7	4,8	5,2	12,2	38,7	
Potplanten: kas	2,1	-	-	15,7	1,0	
bak	0,5	-	-	3,2	0,4	
Overige bloemisterij: kas	1,4	0,4	0,3	0,6	7,2	
open grond	3,2	1,9	1,0	3,1	9,7	
Groenten en fruit	3,4	3,6	3,9	2,7	3,0	
Totaal tuinbouw	51,5	47,5	51,1	40,3	81,1	
Landbouw en veeteelt	9,2	12,0	15,0	2,0	1,3	
Braakland	4,0	4,3	5,2	4,2	2,3	
Verhuurd	13,3	15,7	14,1	3,0	10,9	
Erf, blijvende paden enz.	29,0	26,3	28,6	25,2	45,4	
Kadastrale oppervlakte	107,0	105,8	114,0	74,7	141,0	
Waarvan eigendom	105,8	105,6	114,0	66,6	141,0	
Aantal ondernemers per bedrijf	1,60	1,47	1,58	1,19	2,00	
Arbeid van de ondernemer	manj.	manj.	manj.	manj.	manj.	
Arbeid van de gezinsleden	1,73	1,59	1,69	1,99	2,18	
Arbeid van vast personeel	0,36	0,33	0,30	0,56	0,29	
Arbeid van los personeel	1,15	1,07	1,20	1,97	0,86	
Totale arbeidsbezetting	0,09	0,06	0,04	0,35	0,06	
Arbeid door ondernemer en gezin (in %)	3,33	3,05	3,23	4,87	3,39	
	63	63	61	53	73	

BIJLAGE 2

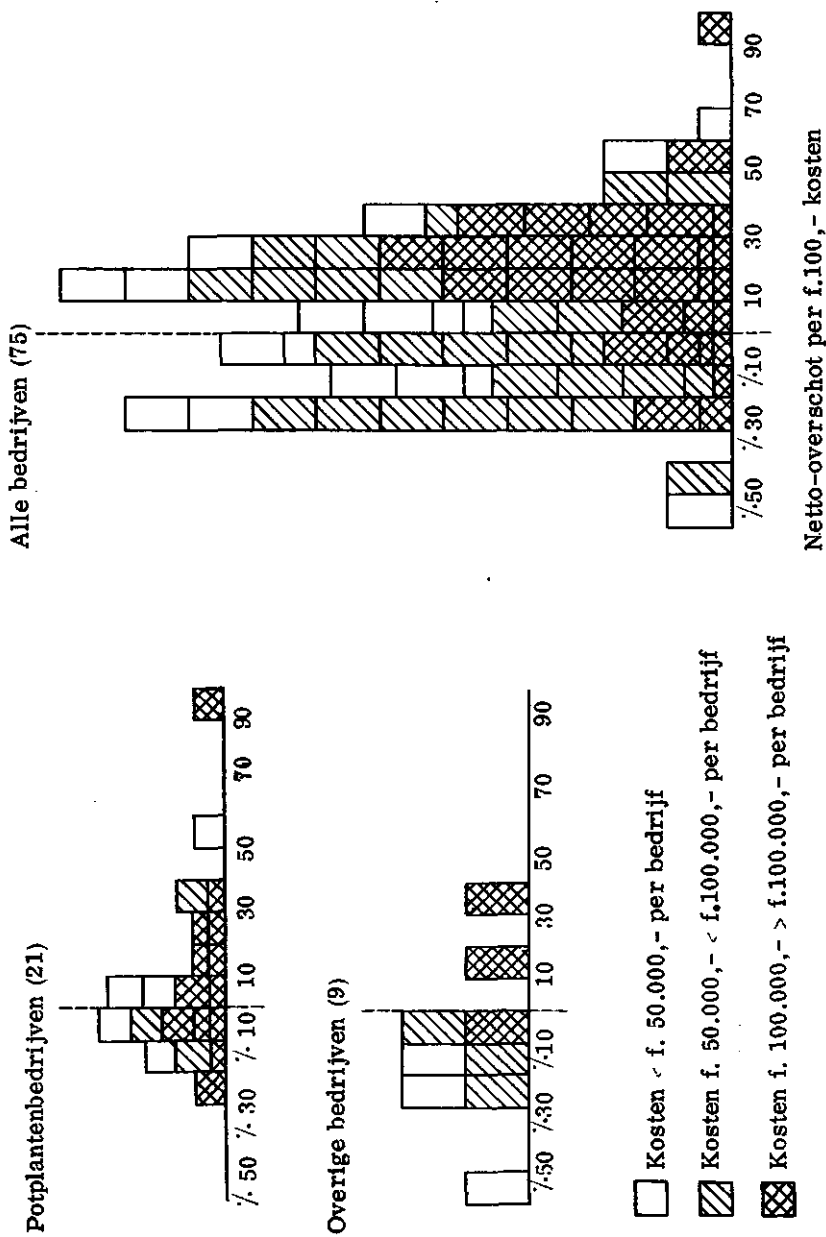
Bedrijfsresultaten over 1967 (voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

	Totaal		Rozen en/of Anjers		Pot-planten	Overige bedrijven
	Aalsmeer e.o.	Rozen en/of Anjers waarvan rozen	Rozen en/of Anjers	waarvan rozen		
Aantal bedrijven	75	45	21	21		9
Aantal bedrijven in procenten	100	73	13	13		14
Omzet in procenten	100	72	16	16		12
Gehvesteerd vermogen per 1 januari 1967	181000	187000	154000	154000		176000
Kosten						
Afschrijvingen	10500	11100	12000	12000	8500	8900
Huur en pacht	200	-	-	-	1200	-
Rente	10800	11200	12300	12300	8600	10500
Arbeid ondernemers	18400	16900	17900	17900	21400	23300
Arbeid gezinsleden	2900	2800	2500	2500	4700	2300
Arbeid betaald personeel	12000	11000	12500	12500	21700	8700
Brandstoffen	12100	12900	14700	14700	11800	8500
Overige materialen	11300	9800	10600	10600	22300	9300
Diensten van derden en overige kosten	8800	8900	9800	9800	10500	7400
Totaal	87000	84600	92300	92300	110700	78900
Opbrengsten						
Verkopten (en overige opbrengsten)	98300	97800	110200	110200	124400	78600
Aanwas plantopstand	100	-/- 200	500	500	-/- 400	1300
Totaal	98400	97600	110700	110700	124000	80400
Netto overschot	11400	13000	18400	18400	13300	1500
Netto-overschot:						
per f. 100,- kosten (gewogen)	13	15	20	20	12	2
per f. 100,- kosten (ongewogen)	7	9	15	15	10	-/- 11
per f. 100,- gehvesteerd vermogen	6	7	9	9	9	1
per manjaar arbeidsbezetting	3400	4300	5700	5700	2700	500
Inkomen						
Arbeidsinkomen per manjaar	13400	14300	15900	15900	12600	10600
Arbeidsinkomen van de ondernemer (per ondernemer)	18600	20400	22900	22900	18300	12400
Ondernemersinkomen (per ondernemer)	22700	24700	27500	27500	21800	16100

BIJLAGE 3. Spreiding van het netto-overschot per f. 100,- kosten (elk vakje stelt een bedrijf voor)

BIJLAGE 3. Spreiding van het netto-overschot per f. 100,- kosten (elk vakje stelt een bedrijf voor)

Inkomen uit het bedrijf over 1967 (Voorlopige cijfers, gemiddeld per ondernemer)

	Totaal Aalsmeer e.o.	Rozen en/of Aniers waarvan		Pot- planten	Overige bedrijven
		totaal	rozen		
Aantal bedrijven	75	45	36	21	9
Aantal ondernemers	131	66	57	47	18
Netto-overschot	7100	8900	11600	7000	800
Handenarbeid ondernemer	11500	11500	11300	11300	11600
Arbeidsinkomen van de ondernemer	18600	20400	22900	18300	12400
Rente meer berekend dan betaald	4100	4300	4600	3500	3700
Ondernemersinkomen	22700	24700	27500	21800	16100
Handenarbeid gezinsleden	1900	1900	1600	2500	1200
Gezinsinkomen uit bedrijf	24600	26600	29100	24300	17300

BIJLAGE 5

Procentuele samenstelling van het rozenareaal van de deelnemende bedrijven in 1967.
Naar ras en jaar van aanplant.

Ras	Opp. van de rassen in % van de tot. oppervl. in jaren	Gem. leeftijd van de struiken in jaren	Jaar van aanplant van de struiken													totaal en 1957 1958 eerder %
			1967	1966	1965	1964	1963	1962	1961	1960	1959	1958	1957			
Carol	29	3	19	24	10	27	9	5	6	-	-	-	-	-	-	100
Baccara	26	4	12	15	18	12	15	6	5	10	3	4	-	-	-	100
Garnette	12	3	15	35	29	12	6	-	3	-	-	-	-	-	-	100
Duisburg	4	8	-	-	-	19	-	22	27	-	6	5	21	-	-	100
Pink Sensation	3	6	-	-	19	20	-	38	-	11	-	12	-	-	-	100
Super Star	7	3	15	23	39	8	-	15	-	-	-	-	-	-	-	100
Dr. Verhage																
Parel van Aalsmeer																
Roselandia	7	5	3	10	26	6	14	16	12	-	-	-	-	-	13	100
Tanny Gold																
Velvet Times																
Junior Miss																
Marimba	6	1	59	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100
Nordia																
Zorina																
Overige rassen	6	4	12	36	7	10	11	8	3	4	4	5	-	-	-	100
Totaal	100	4	16	22	17	16	9	7	5	3	1	2	2	2	2	100

BIJLAGE 6

Algemene toelichting

A. De kosten en de opbrengsten

1. Gewaardeerde kosten

De bedrijfsresultaten zijn bepaald volgens de bij het L.E.I. gebruikelijke methode. Deze houdt in, dat de berekening van rente en afschrijving van de duurzame produktiemiddelen in hoofdzaak is gebaseerd op de nieuwwaarde en dat kosten, welke niet tevens uitgaven zijn (handenarbeid van de ondernemer en zijn gezin, rente van eigen vermogen e.d.), zijn gewaardeerd.

Voor deze kostenwaardering zijn de benodigde gegevens op het bedrijf verzameld.

De berekening van de rente had plaats op basis van 6% over het - nader omschreven - in het bedrijf vastgelegde vermogen.

De afschrijvingen zijn berekend op grond van bij het L.E.I. bestaande inzichten met betrekking tot de economische levensduur en het waardeverloop van de onderscheiden duurzame produktiemiddelen. Ten aanzien van glasopstanden en verwarmingsinstallaties is een degressief dalend waardeverloop verondersteld (afschrijving tegen een vast percentage van de boekwaarde). Voor de overige slijtende produktiemiddelen is de afschrijving berekend op basis van een vast percentage van de nieuwwaarde.

Als vergoeding voor de arbeid, welke door de ondernemer en zijn gezinsleden is verricht, is alleen de handenarbeid in rekening gebracht. Voor een waardering van de kosten, welke voor leiding en toezicht door de ondernemer waren in te calculeren, ontbreken nl. de daartoe benodigde normatieve gegevens.

De kosten van de handenarbeid zijn berekend op basis van een taxatie van de door de ondernemer en zijn gezinsleden verrichte hoeveelheid handenarbeid. Deze arbeid is gewaardeerd overeenkomstig het loon (inclusief sociale lasten) volgens de C.A.O. voor volwassen mannelijke en vrouwelijke arbeiders en jeugdigen, met dien verstande dat voor overuren geen toeslag op het normale uurtarief is toegepast. Op grond van deze C.A.O. zijn voor de ondernemers en gezinsleden een prestatietoelage en vakantietoelage gecalculleerd. Vervolgens is het loon verhoogd met diplomatoelage voor alle werkenden ouder dan 22 jaar, alsmede een waarderingstoelage voor hen die ouder zijn dan 20 jaar. Het berekende loon voor de ondernemer is inclusief voormanstoelage.

2. Betaalde kosten

De betaalde kosten over 1967 waren ten tijde van het onderzoek nog niet berekend. Deze moesten derhalve worden begroot. Voor deze begroting is gebruik gemaakt van de fiscale boekhouding over 1966 of van de bescheiden die de basis vormen voor de vaststelling van de fiscale jaar-

rekening over 1967.

In de vorige jaren is gebleken dat er gemiddeld geringe verschillen voorkomen tussen de begrote kosten en de werkelijke kosten.

3. Opbrengsten

Wat op de opbrengsten betreft, de verkopen geschieden grotendeels via de veilingen welke ons desgevraagd een opgave verstrekten van de bruto- en de nettoveilingomzet per deelnemer.

De opbrengsten die niet via de veiling werden verkregen zijn, in samenwerking met de deelnemers, geschat tijdens het bezoek dat in het voorjaar van 1968 aan de bedrijven werd gebracht.

Mutaties in de waarde van de plantopstand zijn, hetzij positief (waardestijging van jonge plantopstanden), hetzij negatief (afschrijving op volwassen plantopstanden), eveneens onder de opbrengsten verantwoord.

B. Kengetallen

Vele cijfers (kosten, opbrengsten, vermogen, grondgebruik en arbeidsbezetting) zijn voor de onderscheiden groepen in een gemiddelde per bedrijf tot uitdrukking gebracht. Dit gemiddelde is berekend door de totalen van de absolute cijfers te delen door het aantal bedrijven.

Het gezinsinkomen en de bestanddelen daarvan zijn gemiddeld per ondernemer, het arbeidsinkomen tevens in een gemiddelde per manjaar, weergegeven.

1. Het netto-overschot

Het economische resultaat wordt tot uitdrukking gebracht door middel van het begrip netto-overschot. Het wordt gevormd door het verschil tussen de opbrengsten en de kosten. In de kosten is geen bedrag opgenomen als vergoeding voor de functie van leiding en toezicht van de ondernemer. Daar deze kostenelementen derhalve nog in het netto-overschot aanwezig zijn, mag dit laatste niet zonder meer worden aangezien voor de bedrijfs-economische winst.

2. Netto-overschot gemiddeld per bedrijf

De kosten, de opbrengsten en het netto-overschot zijn voor elke onderscheiden groep van bedrijven in een gemiddeld bedrag per bedrijf weergegeven. Behalve in absolute bedragen per bedrijf is het netto-overschot - ten behoeve van de vergelijkbaarheid met andere typen en takken van bedrijf - vervolgens door middel van de volgende verhoudingsgetallen tot uitdrukking gebracht.

3. Netto-overschot per f.100,- kosten

Dit kengetal is zowel in een gewogen als in een ongewogen gemiddelde tot uitdrukking gebracht. Bij de berekening van het gewogen kengetal is het totale netto-overschot van alle bedrijven van een groep gedeeld door 1% van het totaal van de kosten van die bedrijven. Voor de berekening van het ongewogen gemiddelde is deze deling voor elk bedrijf afzonderlijk verricht, waarna het gemiddelde van de kengetallen werd vastgesteld.

4. Netto-overschot per f.100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1967 1)
Het geïnvesteerde vermogen is voorgesteld door het bedrag, dat verkregen wordt door optelling van:

1. de verkoopwaarde van de grond;
2. de economische boekwaarde van de dode en de levende inventaris;
3. de normale behoefte aan vlottende middelen.

De berekeningen hiervan zijn gebaseerd op globale taxaties naar de toestand bij de aanvang van het kalenderjaar, zulks met de beperking dat t.a.v. duurzame slijtende produktiemiddelen, die geen betrekking hebben op glasopstanden en verwarmingsinstallaties, is verondersteld dat zij op dat moment een waarde hadden van 60% van de nieuwwaarde. Deze laatste categorie maakte voor 23% deel uit van het totale vermogen dat, op deze basis berekend, per 1-1-1967 in de slijtende duurzame produktiemiddelen was opgesloten, t.w. een bedrag in de orde van grootte van f.113.000,- gemiddeld per bedrijf.

5. Netto-overschot per manjaar arbeidsbezetting

Voor de berekening van dit kengetal is het netto-overschot gedeeld door de - tot volwaardige arbeidskrachten herleide en in manjaren uitgedrukte - arbeidsbezetting.

Voor de berekening van de arbeidsbezetting had een taxatie plaats van de arbeidstijd per arbeidskracht gedurende het boekjaar. De totale arbeidstijd per bedrijf werd vervolgens uitgedrukt in manjaren volwaardige arbeidskracht, waarbij voor arbeid door jeugdigen de volgende wegingscoëfficiënten werden toegepast:

14 jaar	30%
15 jaar	45%
16 jaar	65%
17 jaar	90%
18 jaar	90%
> 18 jaar	100%

Deze waarderingsnormen gelden voor arbeid verricht door mannen zowel als door vrouwen.

C. Het inkomen

Het arbeidsinkomen per manjaar

Van het inkomen per produktiefactor is alleen het arbeidsinkomen - per manjaar arbeidsbezetting - tot uitdrukking gebracht.

Onder het arbeidsinkomen is verstaan het bedrag dat door hen, die arbeid in het bedrijf hebben verricht, te zamen als inkomen is genoten. Het is berekend door het netto-overschot te vermeerderen met het bedrag dat als kosten van arbeid is opgenomen. Na deling van dit inkomen door het aantal - tot volwaardige arbeidskrachten herleide - manjaren wordt het bedrag gevonden dat gemiddeld per manjaar als inkomen werd verkregen.

1) Deze investering omvat ook de bedrijfsonderdelen die door de ondernemer zijn gepacht.

Het inkomen van de ondernemer

Voorts is berekend welk bedrag uit de bedrijfsexploitatie aan de ondernemer ten deel viel. In de eerste plaats betreft dit de vergoeding die, bij de berekening van het netto-overschot, in de kosten is gecalculeerd voor de handenarbeid die door de ondernemer persoonlijk in het bedrijf is verricht. Voegen wij dit bedrag toe aan het netto-overschot, dan ontstaat het bedrag dat als arbeidsinkomen van de ondernemer is aangeduid.

De kosten omvatten voorts een rentevergoeding voor het vermogen dat in het bedrijf is geïnvesteerd. Voor zover het bedrag van deze vergoeding hoger is dan het bedrag dat door de ondernemer aan rente voor geleende gelden is betaald, vormt het verschil daarvan eveneens een bestanddeel van het inkomen van de ondernemer.

Bij toevoeging van laatstgenoemd inkomensbestanddeel aan het arbeidsinkomen van de ondernemer wordt het bedrag verkregen dat met ondernemersinkomen is aangeduid.

Tenslotte is ook het gezinsinkomen van de ondernemer, voor zover uit het bedrijf verkregen, tot uitdrukking gebracht. Dit bedrag betreft het ondernemersinkomen, verhoogd met het - als kosten gecalculeerde - bedrag voor de handenarbeid welke door gezinsleden in het bedrijf is verricht.

In de reeks Verslagen van het Landbouw-Economisch Instituut zijn op dit gebied onder meer reeds verschenen:

No. 197	Rentabiliteit van het kwekersbedrijf in de Bloembollenstreek en Het Grootslag, voorlopige berekening 1966, september 1967	f. 3,-
No. 196	Rentabiliteit van de groenteteelt in de open grond op het eiland IJsselmonde en in Randgebieden van het Geestmerambacht, voorlopige berekening 1966/67, oktober 1967	f. 3,-
No. 4.4	Rentabiliteit van de tuinbouw in het Zuidhollands glasdistrict, voorlopige berekening 1967, mei 1968	f. 3,-
No. 4.5	Rentabiliteit van de glastuinbouw in Noord-Limburg, voorlopige berekening 1967, juli 1968	f. 3,-

Een volledige lijst van actuele L.E.I.-publicaties is op aanvraag gratis verkrijgbaar.